

EVROPSKI PARLAMENT

2004



2009

Dokument zasedanja

14.10.2004

B6-xx/2004

PREDLOG RESOLUCIJE

k izjavi Sveta

v skladu s členom 103(2) Poslovnika,

ki ga predlaga Jan Marinus Wiersma

v imenu Odbora za zunanje zadeve

o vojaški operaciji Evropske unije v Bosni in Hercegovini "ALTHEA"

Resolucija Evropskega parlamenta o o vojaški operaciji Evropske unije v Bosni in Hercegovini "ALTHEA"

Evropski parlament,

- ob upoštevanju skupnih ukrepov Sveta 2004/570/CFSP z dne 12. julija 2004 o vojaški operaciji Evropske unije v Bosni in Hercegovini¹,
 - ob upoštevanju člena 21 Pogodbe o Evropski uniji,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 10. aprila 2002 o evropski varnostni in obrambni politiki (EVOP) in odnosov EU-NATO²,
 - ob upoštevanju svoje resolucije o skupni zunanji in varnostni politiki (o glavnih vidikih in temeljnih odločitvah), še posebej z dne 26. septembra 2002³ in 23. oktobra 2003⁴,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. marca 2003 o operaciji EVOP v Nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji⁵,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 10. aprila 2003 o evropski varnostni in obrambni shemi⁶,
 - ob upoštevanju člena 103(2) svojega Poslovnika,
- A. A glede na skupne ukrepe Sveta z dne 12. julija 2004 in razglasitev Evropskega sveta o misiji EVOP, s kodnim imenom 'Althea', v Bosno in Hercegovino, ki bo v primerjavi s prejšnjima manjšima misijama 'Concordia' (pribl. 350 vojaškega osebja) v Makedoniji (FYROM) in 'Artemis' (pribl. 1400 vojaškega osebja) v Kongu prva obsežna vojaška misija Evropske unije s približno 7000 vojaškega osebja,
- B. v prepričanju, da bi se za vse operacije EU, v katerih lahko pride do uporabe sile, ki prekorači naloge obstoječe policijske misije EU v Bosni in Hercegovini, morali prizadevati za široko javno podporo in zadovoljevanje najvišjih meril demokratične legitimnosti;

¹ UL L252 z dne 28.07.2004, str. 10.

² UL C127 E, z dne 29.05.2003, str. 579.

³ OJ C379 E, z dne 14.11.2003, str. 295.

⁴ P5_TA(2003)0460.

⁵ UL C61 E, z dne 10.3.2004, str. 379.

⁶ OJ C64 E, z dne 12.3.2004, str. 599.

- C. opominja na resolucijo Združenih narodov št. 1551 (sprejeto 9. julija 2004), v kateri se vse vpletene zavezuje k polnemu sodelovanju z Mednarodnim kazenskim sodiščem za nekdanjo Jugoslavijo pri izročitvi oseb, proti katerimi je sodišče vložilo obtožnico;
- D. glede na podporo Varnostnega sveta Združenih narodov misiji¹, ki bo do konca leta 2004 prevzela večino nalog, ki jih je imela operacija stabilizacijskih sil (SFOR) Organizacije severnoatlantskega pakta (NATO),
- E. ker so skupni stroški operacije ocenjeni na 71,7 milijonov evrov in se v skladu s členom 28(3) Pogodbe o Evropski uniji zaračunajo neposredno državam članicam, upravlja pa jih 'ATHENA', mehanizem, ki je bil 23. februarja 2004 vzpostavljen s sklepom Sveta 2004/197/SZVP²,
- F. opaža, da se je varnostna situacija v Bosni in Hercegovini od konca vojne leta 1995 precej izboljšala, čeprav se je potrebno osredotočiti na dejstvo, da je varnost v državi še vedno večkrat ogrožena, kar pa še posebej izvira iz organiziranega kriminala, korupcije, mednarodnega terorizma, civilnih nemirov in etničnih napetosti,
- G. izpostavlja, da obstoječi šibek institucionalni okvir, nastal z Daytonskim sporazumom leta 1995, državi Bosni in Hercegovini ne omogoča učinkovitega in uspešnega spopadanja s prej omenjenim grožnjami;
- H. poleg tega opaža, da se na sto tisoč beguncev še ni moglo vrniti, tudi zato, ker so večji deli ozemlja minirani, tako s protipehotnimi kot protioklepnimi minami, zaradi česar so ta ozemlja izjemno nevarna; dodaja, da je odstranjevanje min ključen predpogoj za gospodarski razvoj in stabilnost, predvsem z vidika turizma in kmetijstva;
- I. se močno zavzema, da bi se pred začetkom pogajanj o članstvu v EU sklenil mirovni sporazum med Bosno in njenimi sosedskimi državami, s katerimi bi revidirali Daytonске sporazume in ustvarili vzajemno zaupanje, skupaj z uradnimi sporazumi o dvostranskem sodelovanju; meni, da bi lahko mirovne sporazume pripravili na mednarodni konferenci, na kateri bi se zbrale vse države te regije, države članice EU, ZN in ZDA;
- J. ugotavlja, da so stabilizacijske sile (SFOR) pod Natovim poveljstvom imele osrednjo vlogo pri ohranjanju miru in varnosti v Bosni in Hercegovini, saj so pomagale zagotavljati ohranjanje stabilnosti in preprečevati ponovne izbruhe nasilja,
- K. ker bo Nato ohranil svoje poveljstvo v Sarajevu z 250 vojaškimi in civilnimi predstavniki, katerega glavna vloga bo nadaljevanje Natovega dialoga z Bosno in Hercegovino glede obrambne reforme, skupne pristojnosti z EU v zvezi s protiterorističnimi dejavnostmi in ostale dejavnosti, povezane z iskanjem obtoženih vojnih zločincev, izpostavlja, da je zajetje obtoženih vojnih zločincev in njihova privedba pred sodišče preizkus verodostojnosti mednarodne skupnosti, Nata in konec koncev tudi Evropske unije, ter da je predpogoj za nadaljnjo spravo;
- L. poudarja, da je stabilizacija Bosne in Hercegovine izjemnega pomena za stabilnost celotne

¹ UNSCR 1551 (2004), sprejeta 9.7.2004.

² UL L 63 z dne 28.2.2004, str. 68.

regije in da krepitev moči njenih institucij odločilno prispeva k rešitvi odprtih vprašanj glede institucij in suverenosti mejnih držav;

1. pozdravlja na novo usklajeni in dosledni pristop EU do Bosne in Hercegovine, ki vključuje celovito strategijo za BIH¹, nov mandat posebnega predstavnika EU², civilne vidike, kot so proces stabilizacije in pridruževanja (SAP) in pomoč za rekonstrukcijo Skupnosti, programi za razvoj in stabilizacijo (CARD), policijska misija Evropske unije³ in tudi prihodnje vojaške stabilizacijske sile 'Althea';
2. še enkrat obžaluje nevpletenost Evropskega parlamenta, omejitve iz Pogodbe o pravici Parlamenta, da se z njim posvetuje, ter o zgolj omejeno obveščanje;
3. obžaluje odločitev, da se ta misija financira s prispevki, ki niso del običajnega proračuna Evropske unije;
4. verjame, da bi morala operacija ALTHEA okrepiti celostni pristop EU do Bosne in Hercegovine ter podpreti napredovanje te države k morebitnemu članstvu v EU; pozdravlja izjave o tem, da naj bi s tem delovanjem in s postopno predajo pristojnosti za varnost lokalnim oblastem okrepili sposobnost lokalnega policijskega nadzora in se zoperstavili organiziranemu kriminalu;
5. podpira "proces stabilizacije in pridruževanja" v Bosni in Hercegovini, ki predstavlja temelje za postopno približevanje te države EU; pozdravlja nov mandat posebnega predstavnika EU lorda Ashdowna za izvajanje paketa ukrepov celostne podpore Bosni in Hercegovini, vendar še enkrat opozarja, da se mora Bosna in Hercegovina v svojem napredovanju v evropskih integracijah opreti predvsem na lastne moči;
6. pozdravlja odločitev EU, da za misijo Althea uporabi Natova sredstva in zmogljivosti, s čimer potrjuje sodelovanje med obema organizacijama in izvaja sporazum o dostopu EU do Natovih struktur za načrtovanje in vodenje operacij (sporazum "Berlin Plus");
7. se zavzema, da najtesnejše sodelovanje med stabilizacijsko silo EU v Bosni in Hercegovini ter preostalo Natovo prisotnostjo v tej državi zagotovi jasno razmejitev vlog in odgovornosti teh dveh organizacij;
8. pozdravlja nadaljnjo prisotnosti Nata v Bosni in ločeno vojaško poveljstvo Nata v Sarajevu v okviru Natovega programa partnerstvo za mir, vendar vztraja pri tem, da se poleg predaje mirovne misije Evropski uniji preda tudi pristojnosti za protiteroristične operacije in prijetje vojnih zločincev;
9. posebnemu predstavniku EU predlaga, da poleg tesnega usklajevanja s poveljnikom sil EU v skupino za usklajevanje EUSR (posebnega predstavnika EU) povabi zastopstvo NATO in tako v Bosni in Hercegovini zagotovi usklajenost in skladnost cele vrste dejavnosti EU;

¹ Celovito strategijo za BIH je 14. junija 2004 začrtal Svet za zunanje odnose, sprejel pa Evropski svet od 17.-18. junija 2004. Svet EU, 10099/04, Bruselj, 15. junij 2004.

² Skupni ukrepi Sveta 2004/569/SZVP, 12.7.2004. Uradni list EU L252/7, 28.7.2004, str. 7-9.

³ Skupni ukrepi Sveta 2002/210/SZVP 11.3.2002; UL L70, 13.3.2002, str. 1.

10. Pozdravlja namen tretjih držav za sodelovanje v vojaških operacijah EU;
11. meni, da mora ta operacija z vidika razvijajoče se civilno-vojaške celice za načrtovanje EU vzpostaviti skupno sposobnost za načrtovanje in upravljanje evropskih vojaških operacij na ravni EU; podpira namero, da se vojaške akcije povežejo z ostalimi vidiki vloge EU v Bosni in Hercegovini, vključno s policijskimi dejavnostmi, razvojem in izobraževanjem;
12. poziva, naj za misijo Althea velja zakonodaja Skupnosti in mednarodna zakonodaja o človekovih pravicah;
13. meni, da je za sile EU pomembno vključiti čvrst element 'tipa žandarmerija' (Integrirano policijsko enoto), ki bi opravljal tiste naloge, za katere se vojska običajno ni izučila in ki jih običajne policijske sile ne morejo izvajati, zlasti ker ima policijska misija EU neizvrševalen mandat, v okviru katerega lahko le svetuje in nadzoruje razvoj dogodkov; v zvezi s tem izpostavlja pomen okrepitev naporov za ustanovitev lokalne večnarodnostne policije, ki ji bodo zaupale vse skupnosti v državi;
14. poziva vojaške in policijske sile EU kot tudi civilne oblasti v Bosni in Hercegovini, da tesno sodelujejo v energičnem iskanju vojnih zločincev in v boju proti vsem vrstam terorizma;
15. predlaga, da sile EU nadaljujejo nedavno prakso SFOR v zvezi z razvrščanjem mreže majhnih vojaških skupin, ki živijo v 'gostujočih stanovanjih' med prebivalci in tako ohranjajo svoje poznavanje situacije in svojo svarilno prisotnost ne glede na zmanjšanje obsega čet junija 2004 iz 12.000 na 7.000;
16. izpostavlja pomen jasne delitve odgovornosti v poveljniški verigi med poveljnikom sil EU v Bosni in Hercegovini ter poveljnikom operacij, ki je namestnik poveljnika Zavezniških sil za Evropo v Vrhovnem poveljstvu zavezniških sil za Evropo (VPZSE); pozdravlja dejstvo, da bo v združenem poveljstvu Nata v Neaplju v Italiji vzpostavljeno poveljniško mesto za EU;
17. zahteva, da ga EUSR z ozirom na bolj integrirane in usklajene civilno-vojaške vidike operacije 'Althea' redno obvešča, v rednih časovnih obdobjih pa naj ga obvešča tudi predsednik političnega in varnostnega odbora (PSC), ki izvaja politične in strateške usmeritve vojaških operacij EU;
18. da bi preprečili situacije, do kakršne je prišlo na Kosovu marca 2004, odbor zahteva podatke o načrtih za sprejemanje odločitev med različnimi organi EU ob spontanih izbruhih nasilja; poziva Svet, naj posreduje podrobne podatke o "operativnih sposobnostih" in "pravilih delovanja" misije Althea;
19. upa, da bo vzpostavitev civilno-vojaške celice za načrtovanje EU v pripravah analiz in ugotovitev, ki jih bo prinesla operacija 'Althea', pomemben korak naprej pri doseganju cilja, da EU postane učinkovitejši akter civilno-vojaškega kriznega upravljanja;
20. poziva k usklajevanju obveščevalnih podatkov in priporoča, naj se uvede poseben mehanizem usklajevanja informacijskih tokov o možnih etničnih napetostih med EU, Natom in Združenimi državami ter ostalimi akterji, delujočimi v regiji;

21. poziva Svet naj opredeli in nadgradi vlogo nadzorne misije EU v Bosni in Hercegovini, da bi postala ustrezna in bi jo lahko vključili v civilni del misije Althea;
22. pozdravlja, da bo revizija operacije izvedena po šestih mesecih in poziva EUSR in predsednika PSC, da Parlamentu podata stališče o tej reviziji;
23. poziva konferenco predsednikov, naj pooblasti pristojni odbor, da nekaj mesecev po začetku operacije napoti delegacijo za raziskavo dejstev v Bosno in Hercegovino, ki bi ovrednotila napredek;
24. naroči svojemu predsedniku, da to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji in parlamentom držav članic ter tretjim državam, kot tudi parlamentom in vladam Bosne in Hercegovine.